

PLANOWANIE HARCERSKIEJ ZBIÓRKI

Zbiórka nie jest przypadkowym spotkaniem drużyny. Jest podstawową formą spotkania zespołu harcerskiego i w tym sensie- podstawową jednostką metodyczną. Jest nieprzerwaną całością poświęconą określonemu celowi- realizacji zadania wychowawczego.

Każda zbiórka harcerska, która chce nosić miano „dobrej” powinna być po prostu odpowiednio przygotowana. Owe przygotowanie zakłada przede wszystkim jej zaplanowanie zgodnie z Zasadami Dobrej Zbiórki oraz szczegółowe analizę każdego elementu. Najważniejsze jest wymyślenie całej konwencji, która będzie ją scalać i wyróżniać od innych spotkań jako zbiórkę harcerską.

ZASADY DOBREJ ZBIÓRKI

Każda zbiórka powinna być działaniem planowanym. Najpierw określ jakie zadanie przed nią stawiasz , następnie ulóż jej plan i oceń jego realizację po zbiórce. Planuj zbiórki, uwzględniając zasady, które pozwolą dbać o ich atrakcyjność i realizację zadań wychowawczych.

1. Udział zastępowego w zbiórce („zastępowy też się bawi”)

Należy pamiętać, że zastępowy to tylko odrobinę starszy (i to zazwyczaj stopniem) kolega. Jest on częścią grupy, która samoistnie powstała. On został wybrany na lidera tego zespołu, ale tylko po to, by porządkować działanie zastępu, by współpracować z drużynowym. Oczywiście jest że razem ze swoimi przyjaciółmi będziesz się bawił, pracował i działał. Poza tym, jeśli choć na chwilę się wyłączysz z zabawy, jeśli zabraknie Twojego animuszu, gra przestanie się kleić i wszystko się rozejdzie. Pamiętaj, że zastępowy to ktoś, kto jako pierwszy daje przykład.

2. Zaangażowanie każdego

Musicie pamiętać o tym, że układacie zbiórkę dla całego zastępu. Każdy musi mieć równą szansę uczestniczenia w zabawie (bo dlaczego miałby jej nie mieć?). Jeśli w czasie zbiórki choć jedna osoba będzie siedzieć w kącie i się nudzić, możecie być pewni, że za tydzień jej nie zobaczycie. Powinniście zwracać uwagę na wszystkich, każdemu dać szansę zaprezentowania siebie, dostosować się do niego. Zaangażowanie każdego to stworzenie możliwości na odkrywanie własnej wartości, budowanie poczucia wiary we własne siły. Pamiętajcie również o tym, że na zbiórce zastępu spotyka się kilka osób i jest to doskonały czas, który możemy poświęcić każdemu. O wiele trudniej zrealizować tę zasadę podczas zbiórki drużyny, w której uczestniczy znacznie większa ilość harcerzy.

3. Przemienność form

Bardzo ważna zasada wynikająca z psychiki każdego człowieka. Otóż trudno jest słuchać tego co mówicie dłużej niż 15 minut, a i tak nie wszystko się zapamięta. Nawet świetny pomysł może nie wyjść jeśli będzie jednostajnie realizowany. Pomyślcie sobie, jakie wy macie problemy z koncentracją przez 45 minut na lekcjach i nie róbcie tego samego na zbiórce. Form na zbiórce powinno być kilka, musicie też zastosować przemienność form statycznych i dynamicznych. Prościej mówiąc, podczas zbiórki, mają się przeplatać zadania i zabawy w pozycji siedzącej z ruchem. Zapewni Wam to większą "wchłanianiałość", dyscyplinę i ciekawość zbiórki.

4. Zgodność formy z treścią

Masz do dyspozycji, tak wiele różnych form. Nie ograniczaj się do paru podstawowych i przede wszystkim właściwie je dobieraj. Forma musi współgrać z treścią. Nie możesz uczyć na kominku samarytanki, czy posługiwania się kompasem. Zły wybór formy może bardzo łatwo zniszczyć Twój cel. To co chcesz przekazać nie dotrze do nich, ponieważ zamaże wszystko nieodpowiednia forma. Tak samo inaczej rozmawiasz z kolegą, a inaczej z nauczycielem; inny strój wkładasz na rodzinny obiad, a całkowicie inny na koncert rockowy.

5. Zachowanie logicznego ciągu

Zbiórka powinna tworzyć logiczną całość, aby ludzie mogli coś z niej zrozumieć. Poszczególne elementy uzupełniają się, wynikają jedne z drugich i w sumie razem tworzą jedność. Wybrane przez ciebie i użyte formy muszą wynikać jedne z drugich, wiązać się ze sobą (najpierw uczymy, a potem wymagamy tego czego nauczyliśmy). Nie zrobimy przecież najpierw quizu z wiedzy, a potem dopiero przeprowadzimy wykład na ten temat.

6. Zachowanie tempa

Zbiórka koniecznie musi mieć swoje tempo. Co to znaczy? Nic nie może trwać za krótko, ani za długo. Tempo zbiórki narzucacie Wy i powinno być ono tak duże, aby harcerze się nie znudzili i na tyle spokojne, aby zrozumieli to wszystko co chcecie im przekazać. Nastrój zbiórki powinien więc narastać, aż do punktu kulminacyjnego. Przerwij zbiórkę w takim momencie, aby ludzie poczuli niedosyt. Tym pewniej przyjdą na następną. Poza tym, jeśli coś szybko się zmienia, to harcerze nie czują upływu czasu i wydaje im się, że zbiórka była krótka. To dobrze!

7. 50% nowego – zasada czegoś nowego

Powinieneś oprócz starych, dobrze znanych rzeczy, wprowadzać też nowe. Szokować, zaskakiwać nowatorskimi pomysłami. Nie zanudzać po raz setny omawiając zasady pierwszej pomocy. Wyobraźcie sobie, że przez 10 kolejnych zbiórek robicie teatrzyk. Jeśli chcesz się pozbyć zastępu, to bardzo dobry pomysł. Jeśli już musicie coś powtórzyć, to zróbcie to w inny sposób, równie ciekawie, co poprzednio. Wiesz już dlaczego nowe. A dlaczego stare? Po pierwsze obrzędowość; po drugie stare jest to pewna odskocznia do nowego: najlepiej uczymy się, poszerzając to co już wiemy, bazując na tym co mamy.

8. Stałe elementy zbiórki

Zbiórka jest pewną zamkniętą całością. Jak każda zatem całość powinna się gdzieś rozpoczynać i kończyć. Wynikają z tego pewne stałe elementy zbiórki, związane ze zwyczajami, tradycjami czy obrzędami drużyny i zastępu. Najczęściej są to:

- obrzędowe rozpoczęcie zbiórki,
- obrzędowe zakończenie zbiórki,
- gawęda (może wprowadzać w temat, bądź go podsumowywać),
- minimum jedna forma pracy /sprawy organizacyjne (zazwyczaj na końcu)/ u zuchów ten element zastępuje Krąg Rady.

PAMIĘTAJ – WE WSZYSTKIM CO ROBISZ NAJWAŻNIEJSZY JEST CEL!

RODZAJE ZBIÓREK

Zbiórki można klasyfikować pod różnymi względami. Wśród czynników, które bierze się pod uwagę, są: uczestniczący zespół, funkcja wychowawcza lub programowa i forma organizacyjno- programowa.

Ze względu na zespół:

- *zastępu gdy spotyka się zastęp;
- *drużyny gdy spotyka się drużyna;
- *rady drużyny, zastępu zastępowych gdy spotyka się stały zespół ale nie zastęp.

Ze względu na funkcję:

- *wprowadzająca mająca za zadanie wprowadzić harcerzy w problem, zadanie drużyny itp.
- *uzupełniająca mająca za zadanie wspomaganie realizacji zadań lub przedsięwzięcia drużyny przez uzupełnienie wiedzy, wzbogacenie umiejętności itd.
- *podsumowująca mająca za zadanie podsumowanie zadania drużyny, akcji, cyklu zajęć itp.
- *sprawdzająca jej zadaniem jest sprawdzenie drużyny np. jej prężności, sprawności i zgrania;
- *okazjonalna – najczęściej okolicznościowa lub związana z jakimś wydarzeniem

Ze względu na formę organizacyjną:

- *uroczysta – zbiórka o charakterze uroczystym, zwykle związana z jakąś okazją np.: rocznicą, świętem lub przyrzeczeniem;

***turniej** – zbiórka w której dominuje rywalizacja;

***wycieczka, biwak** - zbiórka poświęcona turystyce, formom pracy takim jak wycieczka, biwak itp. Realizowana zazwyczaj w terenie;

***kominiek** (wieczornica) - zbiórka o charakterze nastrojowym;

***gospodarcza** – zbiórka poświęcona pracy zarobkowej, magazynowej lub działalności gospodarczej drużyny;

***klasyczna** – zwykła zbiórka zachowująca wszystkie zasady dobrej zbiórki

Istotne jest, by w drużynie odbywały się różne rodzaje zbiórek. W ciągu roku harcerskiego powinien wystąpić przynajmniej raz każdy z wymienionych rodzajów zbiórek, ale żadnego nie należy zbyt często powtarzać (oczywiście poza zbiórkami klasycznymi).